

ANTAGNA TEXTER

P8_TA(2014)0028

Situationen i Libyen

Europaparlamentets resolution av den 18 september 2014 om situationen i Libyen (2014/2844(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Libyen,
- med beaktande av slutsatserna från rådets (utrikesfrågor) möte den 15 augusti 2014 och Europeiska rådets slutsatser om Libyen av den 30 augusti 2014,
- med beaktande av uttalandena av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik från den 26 augusti 2014,
- med beaktande av paketet för den europeiska grannskapspolitiken rörande Libyen, vilket antogs i september 2014,
- med beaktande av utnämningen den 14 augusti 2014 av Bernardino León till ny särskild representant för FN:s generalsekreterare i Libyen,
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolutioner 1970, 1973 (2011) och 2174 av den 27 augusti 2014,
- med beaktande av rapporten FN:s stöduppdrag i Libyen (Unsmil) av den 4 september 2014 med titeln *Overview of violations of international human rights and humanitarian law during the ongoing violence in Libya*,
- med beaktande av mötet den 24 juli 2014 med Arabförbundets, Europeiska unionens, Frankrikes, Tysklands, Italiens, Maltas, Spaniens, Förenade kungarikets och Förenta staternas särskilda sändebud för Libyen samt Förenta nationerna, för att diskutera de senaste händelserna i Libyen,
- med beaktande av valet till det libyska parlamentet i juni 2014,
- med beaktande av Genèvekonventionerna från 1949 och tilläggsprotokollen till dem från 1977 samt av den skyldighet som parter i väpnade konflikter har att under alla omständigheter respektera och garantera respekten för internationell humanitär rätt,

- med beaktande av konventionen om säkerhet för FN och dess åtföljande personal och det fakultativa protokollet,
- med beaktande av rådets beslut av den 22 maj 2013 som inrättade Europeiska unionens gränsförvaltningsuppdrag i Libyen (EU BAM),
- med beaktande av Libyens ratificering den 25 april 1981 av Afrikanska unionens konvention om de specifika aspekterna på flyktingproblemen i Afrika,
- med beaktande av artikel 123.2 och 123.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. I februari 2011 gav sig libyerna ut på gatorna för att kräva politiska rättigheter, och de möttes av urskillningslösa tvångsåtgärder från statens sida, vilket utlöste nio månader av civil konflikt och fick Gaddafis regim på fall. Under de senaste veckorna har Libyens säkerhetssituation, politiska stabilitet och människorättssituation och humanitära situation i hög grad förvärrats.
 - B. Sammandrabbningarna mellan rivaliserande milisgrupper, och mer specifikt mellan miliserna från Misrata och Zintan, har intensifierats under de senaste månaderna, och strider om kontrollen över i synnerhet Tripoli och Benghazi har destabiliserat Libyen och landets övergång till demokrati samt medfört ett ökande antal civila dödsoffer, internflyktingar och flyktingar. Unsmil räknar med att den senaste vågen av strider har drivit minst 100 000 libyer på flykt internt och att ytterligare 150 000 människor, däribland många migrerande arbetstagare, har lämnat landet.
 - C. Den 24 augusti 2014 tog islamistiska milisgrupper kontrollen över Tripoli och stadens civila flygplats. Det finns islamistiska milisgrupper med kopplingar till väpnade grupper såsom IS, Aqim, al-Jammaat al-Libiya, al-Moukatila och Ansar al-Sharia.
 - D. De senaste striderna ökar risken för terroristgruppernas spridning. Om inget görs för att motverka detta skulle det kunna förvärra en redan instabil situation i regionen i stort.
 - E. Striderna mellan olika lokala väpnade grupper håller på att trappas upp i Libyen. Bland annat sker det angrepp mot civila och civil egendom, inbegripet omfattande människorättskränkningar som i vissa fall är så allvarliga att de kan betecknas som krigsförbrytelser. Flera dussin civila rapporteras ha kidnappats i Tripoli och Benghazi endast för att de tillhör eller misstänks tillhöra en viss stam, familj eller religion. De som begår våldshandlingarna tycks strunta i att deras handlingar kan drabba oskyldiga civila.
 - F. Situationen för de mänskliga rättigheterna fortsätter att försämrans i hela landet, t.ex. genom godtyckliga gripanden, kidnappningar, olagligt dödande samt tortyr av och våld mot journalister, tjänstemän, politiska aktörer och människorättsförsvarare, såsom det brutala mordet på den framstående aktivisten Salwa Bugaighis.
 - G. De senaste striderna har lett till en allmän försämring av levnadsvillkoren i Libyen, med brist på livsmedel, bränsle, vatten och el. Den svåra situationen för civilbefolkningen har förvärrats ytterligare genom att utländsk sjukvårdspersonal har lämnat landet och genom bristen på läkemedel.
 - H. Sedan december 2013 har ett antal utländska medborgare dödats eller kidnappats samtidigt som säkerhetssituationen i landet försämrats. I augusti 2014 gjorde ett antal EU-medlemsstaters regeringar gemensam sak med Förenta staterna och fördömde med

kraft det pågående våldet i Libyen.

- I. Den 25 juni 2014 förrättades det parlamentsval. Till följd av den senaste tidens våldsamheter har den lagligen valda nationalkongressen, som ersatt den tidigare generalförsamlingen, flyttat från Tripoli till Tobruk. De islamistiska milisgrupperna erkänner inte nationalkongressen eller den nya regeringen, utan har bildat en egen regering och ett eget parlament.
- J. Enligt libyska statliga medier kommer den konstituerande församling som valdes i februari 2014 och består av 60 företrädare från Libyens tre historiska regioner att offentliggöra ett utkast till författning i slutet av 2014, och en folkomröstning om detta skulle kunna anordnas i mars 2015.
- K. Det finns ett akut behov av att återupprätta trovärdigheten för den politiska processen i Libyen. Den utbredda skepsis som råder bland vanliga libyer har lett till en undergrävd trovärdighet och lågt deltagande i de senaste valen. Hotet mot den demokratiska processen uppstod i och med störtandet av överste Gaddafi och förvärras genom de senaste våldsamheterna.
- L. Unsmil har fått det viktiga uppdraget att bygga upp staten, och Europeiska unionen har fokuserat på att stödja Libyen genom EU BAM.
- M. Det har rapporterats om extern inblandning i våldsamheterna i Libyen, bland annat i form av militära åtgärder och tillhandahållande av vapen och ammunition samt åtgärder som förvärrar de lokala skiljaktigheterna och påverkar de undermåliga styrelsestrukturerna och därmed undergräver landets demokratiska övergång. Vissa gulfstater och vissa andra regionala aktörer stöder nu rivaliserande sidor i de upptrappade oroligheterna i Libyen.
- N. FN:s säkerhetsråds resolution 2174 (2014) tillåter reseförbud och frysning av tillgångar för personer och enheter som av kommittén anses delta i eller stödja andra handlingar som hotar freden, stabiliteten eller säkerheten i Libyen, eller hindrar eller underminerar det framgångsrika fullbordandet av landets politiska övergång.
- O. Hundratals migranter och flyktingar som flyr från våldet i Libyen rapporteras ha omkommit i sina försök att ta sig över Medelhavet till Europa, vilket resulterat i en allvarlig flyktingkris i Italien och Malta. Enligt FN:s flyktingkommissariat har 1 600 personer dött sedan juni i försök att nå Europa. Libyen är det främsta avreselandet för migranter som försöker ta sig till Europa. FN:s flyktingkommissariat uppskattar att cirka 98 000 av ungefär 109 000 personer som tagit sig till Italien sedan början av året har kommit från Libyen. Ytterligare 500 flyktingar befaras ha omkommit efter att deras båt enligt uppgift rammats av ett annat fartyg nära Malta den 15 september 2014.
- P. Den 26 februari 2011 hänsköt FN:s säkerhetsråd situationen i Libyen till Internationella brottmålsdomstolen (ICC). Den 27 juni 2011 utfärdade ICC tre arresteringsorder för Muammar Gaddafi, Saif al-Islam Gaddafi och Abdullah al-Senussi för brott mot mänskligheten. De återstående misstänkta är inte i domstolens förvar. De libyska myndigheterna har insisterat på att de prövas inom ramen för landets nationella rättssystem.
- Q. Den 25 augusti 2014 anordnade Egypten det tredje ministermötet för Libyens grannländer, med deltagande av utrikesministrarna från Libyen, Tunisien, Algeriet,

Sudan, Niger och Tchad, samt Arabförbundet, för att diskutera krisen i Libyen. Forumet utfärdade ett pressmeddelande som bekräftade de libyska institutionernas legitimitet och förkastade utländska ingripanden samt uppmanade till avväpning av milisgrupperna och föreslog inrättandet av en gradvis sanktionsmekanism mot enskilda personer eller enheter som ställer sig i vägen för den politiska processen.

1. Europaparlamentet fördömer det ökande våldet, särskilt det som riktar sig mot civilbefolkningen och civila institutioner. Samtliga parter i konflikten uppmanas att omedelbart upphöra med allt våld och enas om eldupphör i syfte att få ett stopp på befolkningens allt större lidande, samt att inleda en nationell politisk dialog som omfattar samtliga parter för att bygga en stat grundad på respekt för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatliga principer. Parlamentet kräver att de som är ansvariga för att ha kränkt de mänskliga rättigheterna eller för att ha åsidosatt internationell humanitär rätt ska ställas till svars. Parlamentet uttrycker sin djupa oro och sin solidaritet med den lidande libyska civilbefolkningen och de libyska civila institutionerna.
2. Europaparlamentet uppmanar med kraft samtliga parter i konflikten att respektera principerna om humanitet, neutralitet, opartiskhet och oberoende för att trygga tillhandahållandet av humanitärt stöd, säkerheten för civila som får stöd och säkerheten för humanitär personal.
3. Europaparlamentet påminner om att samtliga parter i Libyen måste utfästa sig att i alla lägen skydda civilbefolkningen, och om att de personer som har frihetsberövats ska behandlas i enlighet med internationell människorättslagstiftning och humanitär rätt. Parlamentet påminner om att de angrepp som medvetet riktas mot personer som tillhandahåller humanitärt bistånd eller som ingår i ett fredsbevarande uppdrag i enlighet med FN-stadgan, vilken är avsedd att skydda civila eller civil egendom i enlighet med internationell rätt i situationer som involverar väpnade konflikter, utgör en krigsförbrytelse enligt Internationella brottmålsdomstolens Romstadga.
4. Europaparlamentet noterar vilken inverkan den allmänna osäkerheten och den försämrade styrningen i Libyen har på den regionala säkerheten och säkerheten i Europa. Parlamentet påminner om att de strider som pågick under hela juli och augusti 2014 om kontrollen av Tripolis flygplats ledde till en dramatisk upptrappning och till kaos, vilket i sin tur ledde till många dödsfall och till att strategisk infrastruktur förstördes.
5. Europaparlamentet är djupt bekymrat över rapporterna om regionala aktörers inblandning i våldsamheterna i Libyen, och uppmanar grannländerna och de regionala aktörerna att avhålla sig från åtgärder som riskerar att förvärpa dagens skiljaktigheter och undergräva Libyens demokratiska övergång. Parlamentet uppmanar dem att utöka kontrollen vid sina gränser, inbegripet vid hamnar och flygplatser, och att fortsätta att noggrant inspektera all last till och från Libyen. Parlamentet lovordar Tunisians gästfrihet gentemot de hundratusentals libyska medborgare som har flytt våldet och nu befinner sig i landet.
6. Europaparlamentet påminner om FN:s säkerhetsråds resolution 2174, antagen den 27 augusti 2014, vilken breddar de befintliga internationella sanktionerna mot Libyen som nu omfattar straffrättsligt ansvar för personer som deltar i eller stöder handlingar som ”hotar freden, stabiliteten eller säkerheten i Libyen, eller som hindrar eller undergräver ett framgångsrikt slutförande av landets politiska övergång”. Parlamentet

uppmantar den höga representanten, EU, dess medlemsstater och det vidare internationella samfundet att undersöka möjligheten att vidta sådana åtgärder mot enskilda personer som hotar möjligheterna till fred och demokratisk övergång i Libyen och att sedan svartlista dem på samma sätt som det internationella samfundet svartlistade Gaddafi och hans inre krets.

7. Europaparlamentet påminner om att krigförande parter ska hållas ansvariga och ställas inför rätta av inhemska domstolar eller Internationella brottmålsdomstolen, som har jurisdiktion över krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten, folkmord och våldtäkter som begåtts i Libyen sedan den 15 februari 2011, enligt FN:s säkerhetsråds resolution 1970.
8. Europaparlamentet ställer sig helt bakom det arbete som FN:s stöduppdrag i Libyen (Unsmil) och FN:s nyligen utsedda särskilda sändebud för Libyen, Bernardino León, bedriver för att främja och underlätta nationell dialog mellan politiker och inflytelserika aktörer i Libyen. Parlamentet uppmantar det internationella samfundet att genom Förenta nationerna vidta åtgärder med avseende på situationen i Libyen.
9. Europaparlamentet stöder nationalkongressen som det legitima organ som uppstod efter valet i juni 2014. Parlamentet uppmantar Libyens interimregering, folkvalda nationalkongress och konstituerande församling att utföra sina uppgifter på grundval av rättsstatliga principer och mänskliga rättigheter, i en inkluderande anda, både i landets intresse och i syfte att skydda alla libyers rättigheter, inbegripet de religiösa minoriteternas rättigheter. Parlamentet uppmantar alla partier att stödja dessa institutioner och att delta i en inkluderande politisk dialog med målet att återupprätta stabiliteten och enas om hur man ska fortsätta framåt. Parlamentet uppmantar nationalkongressens ledamöter att besöka Europaparlamentet och träffa dess nyvalda ledamöter, i syfte att upprätta parlamentariska förbindelser med dem.
10. Europaparlamentet noterar att kvinnorna har haft en nyckelroll för Libyens övergång, och betonar vikten av att kvinnor fullt ut deltar i Libyens nationella beslutsprocess och i inrättandet av nationella institutioner på alla nivåer.
11. Europaparlamentet betonar att de libyska myndigheterna måste förvalta exploateringen och försäljningen av olja, och begär att det internationella samfundet inte ingår några transaktioner med andra aktörer. Parlamentet kräver att de internationella företagen i Libyen redogör för sina finansiella förehavanden inom energisektorn.
12. Europaparlamentet uppmantar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att samordna medlemsstaternas insatser i Libyen och att koncentrera sitt stöd på statsbyggnad och institutionsuppbyggnad, liksom att tillsammans med medlemsstaterna, FN, Nato och regionala partner bidra till inrättandet av effektiva och nationellt styrda och kontrollerade säkerhetsstyrkor (väpnade styrkor och polisstyrkor) som kan garantera fred och ordning i landet och bidra till att få till stånd ett eldupphör och utforma en mekanism för att övervaka det. Parlamentet betonar att EU även bör prioritera stöd till reformer av det libyska rättssystemet liksom av andra områden som är avgörande för ett demokratiskt styrelseskick.
13. Europaparlamentet påpekar att unionen har upprättat ett EU-gränsuppdrag (EU BAM) i Libyen, vilket dock hittills inte har kunnat uppnå sitt mål vad gäller förbättrad säkerhet vid landets gränser. Parlamentet konstaterar att detta uppdrag för närvarande ligger på is eftersom merparten av personalen har skickats hem på grund av säkerhetssituationen, förutom en mindre grupp som förflyttats till Tunis. Parlamentet betonar att

ett säkerhetsrelaterat EU-bidrag som endast fokuserar på gränssäkerhet är klart otillräckligt och oförenligt med både landets behov och utmaningarna för den regionala säkerheten, vilket inbegriper säkerheten i EU. Parlamentet uppmanar därför den höga representanten att se över mandatet för Europeiska unionens gränsförvaltningsuppdrag i syfte att, inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, inrätta ett nytt uppdrag som tar hänsyn till den förändrade situationen i Libyen, i synnerhet med tanke på det brådskande behovet av att bygga upp staten, stärka institutionerna och reformera säkerhetssektorn.

14. Europaparlamentet är fortsatt oroat över spridningen av vapen, ammunition och sprängämnen samt vapensmugglingen i Libyen, vilket utgör en risk för landets stabilitet och befolkning.
15. Europaparlamentet är djupt oroat över det rekordhöga antalet asylsökande och irreguljära migranter som har anlänt via Medelhavet till Italien och Malta, av vilka många har startat sin resa på libyskt territorium. Parlamentet uppmanar EU att följa upp de prioriteringar som har fastställts i arbetsgruppen för Medelhavsområdet och att inleda en politisk dialog om migrationsfrågor med den libyska regeringen, så snart detta är möjligt. Parlamentet beklagar djupt att ytterligare 500 personer har mist livet efter att deras båt enligt uppgift rammats av ett annat fartyg nära Malta.
16. Europaparlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att med effektiva åtgärder bistå och stödja Italien i dess lovvärda ansträngningar att rädda liv och ta itu med de ökande migrationsströmmarna från norra Afrika, särskilt Libyen.
17. Europaparlamentet begär att FN:s flyktingkommissariat på nytt öppnas och kan verka problemfritt i Libyen. Parlamentet uppmanar EU att fortsätta att erbjuda humanitärt, ekonomiskt och politiskt bistånd i krisområden i Nordafrika och Mellanöstern, i syfte att komma till rätta med de grundläggande orsakerna till migration och de humanitära påfrestningarna.
18. Europaparlamentet är djupt oroat över den ökade närvaron av terroristgrupper och individer med kopplingar till al-Qaida som verkar i Libyen. Parlamentet bekräftar behovet av att med alla medel bekämpa det hot mot internationell fred och säkerhet som terroristhandlingar utgör, i enlighet med FN-stadgan och internationell rätt, inbegripet tillämplig människorättslagstiftning, flyktinglagstiftning och humanitär rätt.
19. Europaparlamentet upprepar EU:s orubbliga stöd för och engagemang i det libyska folkets demokratisträvanden, särskilt under den pågående krisen och landets övergång till demokrati. Parlamentet efterlyser ökade insatser från EU:s sida till stöd för stabilitet och demokratisk övergång i Libyen.
20. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Libyens regering och nationalkongress, FN:s generalsekreterare, Arabförbundet och Afrikanska unionen.